

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Kohdennettu tyttötyö sosiaalisen vahvistamisen
muotona ja osallisuuden edistämisen
työvälineenä osana asemanseudun
nuorisotyötä

Isabel Fernandez Garcia

Kansalaistoiminnan- ja nuorisotyön ko (210 op)

11/2013

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan- ja nuorisotyön ko

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Isabel Fernandez Garcia	Sivumäärä 51 ja 2 liitesivua
Työn nimi Kohdennettu tyttötyö sosiaalisen vahvistamisen muotona ja osallisuuden edistämisen työvälineenä osana asemanseudun nuorisotyötä.	
Ohjaava opettaja Pia Lundbom	
Työn tilaaja Helsingin Nuorisoasiainkeskus	
Tiivistelmä <p>Toiminnallisessa opinnäytetyössä kehitettiin uutta kohdennetun tyttötyön mallia osana Helsingin Nuorisoasiainkeskuksen asemanseudun nuorisotyötä. Asemanseudun nuorisotyötoiminta on nuorten kohtaamista, opastusta ja neuvontaa, joka tapahtuu Helsingin ydinkeskustan alueella, kaduilla, kauppakeskuksissa sekä tiiviissä yhteistyössä Aseman Lapset ry:n kanssa Walkers nuorisokahvilassa.</p> <p>Projektin keskeisimmät tavoitteet olivat osallisuuden edistäminen sekä sosiaalisen vahvistamisen käytänteiden kehittäminen kohdennetun tyttötyön keinoin. Opinnäytetyö tarkasteleekin nuorten osallisuutta, osallistumisen kenttiä, sekä osallisuuden esteitä nuorten toiminnassa. Se pohtii nuorten vertaisryhmien jäsenyyksien tuomia mahdollisuuksia nuorisotyön näkökulmasta, sekä kohdennetun tyttötyön luomia mahdollisuuksia monikulttuurisen nuorisotyön välineenä ja sosiaalisen vahvistamisen käytäntönä.</p> <p>Tutkimus rakentuu tyttöjen toimintaryhmän toiminnan ja ryhmän järjestämisen tyttöjen lauantai-illan toteutuksen ympärille. Se tutkii ja havainnoi nuorten osallistumista ja osallisuutta, sekä ohjaajan roolia ja vaikutusta ryhmän osallisuuteen ja osallisuuden kokemuksiin. Opinnäytetyössä hyödynnetään asemanseudun nuoriso-ohjaajan näkökulmia ja havaintoja tyttöjen toimintaryhmän ohjaamisesta sekä osallisuuden edistämisen tuomista haasteista. Se pyrkii myös kartoittamaan kohdennetun tyttötyön tarpeita ja vaikutuksia sosiaalisen vahvistamisen muotona osana asemanseudun nuorisotyötä.</p> <p>Opinnäytetyöstä käy ilmi, että nuorten osallisuutta ja osallistumista on eri tasoista ja sitä tapahtuu eri ympäristöissä. Osallisuuteen ja osallistumiseen vaikuttavat nuorten vertaisryhmien jäsenyydet ja niiden käyttäytymisnormit. Ohjaaja ja ohjaajan työote ovat osallisuuden toteutumisen kannalta avainasemassa. Tutkimus osoittaa myös kohdennetun tyttötyön luovan hyvät puitteet monikulttuurisen nuorisotyön toteutukselle, sekä tyttötyön avaamille mahdollisuuksille toimia sosiaalisen vahvistamisen työvälineenä. Se pohtii tyttötyön mahdollisuuksia sosiaalisen vahvistamisen käytäntönä osana perusnuorisotalo työtä.</p>	
Asiasanat Osallisuus, osallistuminen, sosiaalinen vahvistaminen, sukupuolisensitiivisyys, tyttötyö, monikulttuurisuus.	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic activities and youth work degree program

ABSTRACT

Author Isabel Fernandez Garcia	Number of Pages 51 and 2 appendices
Title Targeted extracurricular work with girls as a way of social strengthening and as a tool for enhancing participation as part of youth work in station area.	
Supervisor Pia Lundbom	
Subscriber Youth Department of Helsinki	
Abstract <p>In this practice-based thesis a new model of targeted extracurricular work with girls was developed as part of the youth work of Youth Department of Helsinki in the station area. Station area youth work is about meeting, guiding and counseling that takes place in city center, on the streets and in shopping centers in close collaboration with the association Children of the Station in Walkers youth café.</p> <p>The main objective of this project was to enhance participation and develop practices of social strengthening through targeted extracurricular work with girls. The thesis explores the participation of youth, their fields of involvement and the barriers for participation in young people's actions. The study discusses the possibilities that peer group membership brings for the youth and youth work. It explores opportunities that targeted extracurricular work with girls creates as a tool of multicultural youth work and as a practice of social strengthening.</p> <p>The study was created around the girls' activity group and a Saturday evening for girls organized by this group. It examines and observes young people's involvement and participation as well as the role and influence of the facilitator in the participation of the group and in the experience of participating in the group. The thesis exploits station area youth leader's perspectives and observations regarding guiding the activity group and the challenges of enhancing participation. It also aims to examine the need for targeted extracurricular work with girls and its influence as a form of social strengthening as part of youth work in station area.</p> <p>The thesis shows that there are different levels of youth participation and involvement and these take place in different environments. Young people's peer group memberships and the behavioral norms of these groups influence participation and involvement. Facilitator and facilitator's way of working has a key role in enhancing participation. The study also points out that targeted extracurricular work with girls generates a good framework for multicultural youth work and also opens up possibilities for social strengthening. It discusses the potential of extracurricular work with girls in enhancing social strengthening as part of basic youth center work.</p>	
Keywords Participation, involvement, social strengthening, gender sensitivity, extracurricular work with girls, multiculturalism.	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1. JOHDANTO	1
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	2
3. KÄSITTEET	5
3.1. Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö	5
3.1.1. Tyttötyö	6
3.2. Monikulttuurinen nuorisotyö	7
3.3. Osallisuus ja nuorten osallistuminen	8
3.4. Sosiaalinen vahvistaminen	9
3.5. Syrjäytyminen ja sen ehkäisy	9
3.6. Pienryhmätoiminta	10
4. MENETELMÄ	10
4.1. Menetelmän valinnan haasteet ja mahdollisuudet	11
4.1.1. Menetelmä	11
4.1.2. Tausta, haasteet ja mahdollisuudet	12
4.2. Pienryhmätoiminta osallisuuden edistämisen työvälineenä	15
4.3. Osallisuutta kunnioittava työote	17
5. OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	18
5.1. Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden päiväkirjamerkinnot	18
5.2. Toimintaryhmän ohjaaminen ja sen haasteet ohjaajan näkökulmasta	27
6. JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET	30
6.1. Nuorten vertaisporukoiden osallisuuden hyödyntäminen	31
6.2. Osallisuuden esteet	34
6.3. Osallisuuden kokemusten merkitys	36
6.4. Nuorten omat osallistumisen tavat ja kanavat	39
6.5. Tyttötyö sosiaalisen vahvistamisen käytäntönä	41
6.6. Tyttötyö syrjäytymisen ehkäisyn työvälineenä	43
6.7. Tyttötyö monikulttuurisen nuorisotyön menetelmänä	44
6.8. Kehittämisehdotukset	45
6.8.1. Tyttötyöntekijä	45
6.8.2. Tyttöjen lauantai-illan kehittämisideat	47
LÄHTEET	49
LIITTEET	52

1. JOHDANTO

Ajankohtaiseksi aiheeksi on viimeaikoina noussut nuorten osallisuus ja sen huolestuttava laskusuunta. Nuorisotyössä ollaankin panostettu nuorten osallisuuden mahdollisuuksiin ja nähty osallisuuden lisääminen yhteiskunnan toiminnan kannalta tärkeänä asiana (Horelli, Haikkola & Sotkasiira 2007, 217). Oman lisänsä nuorisotyön merkitykselle on tuonut mediassakin paljon esillä olleiden syrjäytyneiden nuorten määrä ja sen kasvu. Työ- ja elinkeino ministeriön työllisyys ja yrittäjä osaston raportista 2013 käykin ilmi, että ”kadonneita” nuoria on noin 25.000 ja heitä varten rakennettiin nuorisotakuu 2013. Nuorten osallisuus ja osallistomattomuus puhuttaa ja kummaksuttaa.

Työskennellessäni osana Helsingin kaupungin asemanseudun nuorisotyötä törmäsin Helsingin ydinkeskustassa pinnalla oleviin nuorten moninlaisiin haasteisiin ja ongelmiin. Erityisesti silmiin pisti tyttöjen kohtaamat uhat ja ongelmat liikuttaessa ydinkeskustan joskus turvattomassakin ympäristössä. Nuorten tarpeiden ja kulttuurien muutos tulisi heijastua nuorisotyön käytänteihin (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011,11). Tahdoinkin lähteä tutkimaan ja kehittämään uusia toimintamalleja toteuttaa aktiivista kansalaisuutta lisäävää, sekä tyttöjä sosiaalisesti vahvistavaa nuorisotyötä, osana Helsingin nuorisoasiainkeskuksen asemanseudun nuorisotyötä. Opinnäytetyöni taustalla oli kehittämisprojektini, jossa kehitin tyttöjen avointa

toimintaa osaksi Takaisin Elämään Ry:n perusnuorisotyötä. Sukupuoli sensitiivinen nuorisotyö on lähellä sydäntäni ja tahdoinkin opinnäytetyössäni keskittyä tyttöjen sosiaaliseen vahvistamiseen asemanseudun haastavassa ympäristössä. Tämän lisäksi tavoitteena oli tutkia toiminnallisten menetelmien kautta, mitkä ovat nuorten osallisuuden avaimia ja mitkä seikat vaikuttavat osallisuuteen ja sen kokemukseen.

Opinnäytetyökseni kehitin ja toteutin osallistavia menetelmiä hyödyntäen, nuorten ehdoilla edeten ja osallisuutta tutkien tyttöjentoimintaryhmän kanssa tyttöjen lauantai-illan, jonka tavoitteena oli osallistaa nuoret tuottamaan itse kohdennettua tyttötyötä oman alueensa nuorille, vastaamaan parhaiten oman alueensa tarpeita, omilla osallistumisen kanavillaan. Halusin ohjaajana havainnoida ja tutkia nuorten tapoja osallistua ja sen avaamia mahdollisuuksia nuorisotyönnäkökulmasta hyödyntäen nuorten vertaistuellisia voimavaroja ja nuorten jäsenyyksien merkityksellistä asemaa.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Projekti toteutettiin osana asemanseudun nuorisotyötä, Helsingin ydinkeskustan alueella. Asemanseudun alue on kautta historian vetänyt puoleensa nuoria eri kunnista ja nuoret ovat aiheuttaneet siellä sekä ihastusta että pahennusta.

Jo 1980-luvulla asemanseutu nähtiin haastavana toimintaympäristönä ja siellä hengailevien nuorten elämässä todettiin esiintyvän yleisesti rikkinäisiä perhesuhteita, koulun kesken jäämistä, ja kaveripiiri muodostui samanlaisista nuorista. Siellä kuvattiin esiintyvän myös päihteiden käyttöä ja vaaroja joutua väkivallan tai raiskauksen uhriksi. (Ilves 1998, 121)

Nykyään ilmassa on samanlaisia haasteita ja asemanseudulla aikaansa viettävä nuori tuo mukanaan oman rikkinäisen tarinansa, joihin pyritään nuorisotyössä vastaamaan tukien ja sosiaalisesti nuorta vahvistaen.

Asemanseutu toimintaympäristönä on haasteellinen. Nuoria tulee alueelle eri kunnista, eri taustoista, eri kulttuureista. Ilmassa on paljon ongelmia ja alue on muutenkin turvaton ajanviettopaikka nuorille. Asemanseudulla tehtävä nuorisotyö eroaakin tavallisesta nuorisotalotyöstä ja on piirteiltään enemmänkin erityisnuorisotyötä. Aseman Lapset ry ja Nuorisoasiainkeskus ovat toimineet ydinkeskustan alueella jo pitkään ja vastanneet sen huutavaan nuorisotyön tarpeeseen.

Projekti toteutettiin osana Helsingin nuorisoasiainkeskuksen asemanseudun nuorisotyötä. Asemanseudun nuorisotyössä työskentelee päätoimisesti kaksi miesnuorisotyöntekijää, jotka toimivat työparina. Kyseinen nuorisotyö tapahtuu asemanseudun kaduilla ja kauppakeskuksissa ja sen tärkeänä teemana on monikulttuurisuus, pyrkien auttamaan

ja neuvomaan eritaustaisia nuoria heidän omassa ympäristössään.

Tiivistä yhteistyötä tehdään Aseman Lapset ry:n kanssa, joka on myös tehnyt jo vuosikymmeniä hienoa työtä asemanseudun nuorten parissa. Asemanseudun nuorisotyön tukikohtana toimii Aseman Lapset ry:n alainen Walkers-kahvila Kampin Narikkatorin kupeessa. Aseman Lapset ry kuvaa Walkers-toimintaa nettisivuillaan seuraavasti (<http://www.asemanlapset.fi/articles/531/> 24.11.2013):

” Suomen ja maailman ensimmäinen, alkuperäinen Walkers on toiminut Helsingissä vuodesta 1994 lähtien.

Nykyisin Helsingissä toimii syksyllä 2009 avattu Walkers-talo, jonka perustoimintamuoto on avoin nuorisokahvila. Walkers-talon tilat ovat helposti muunneltavissa erilaisiin tapahtumiin. Talon perustoimintojen lisäksi talolla voidaan järjestää kokouksia, koulutuksia, ohjattujen ryhmien tapaamisia sekä erilaisia tapahtumia. Walkers-talo toimii tukikohtana nuorten pariin jalkautuessa, ja sen kautta nuoria voidaan ohjata eri palveluiden piiriin.”

Aseman seudulla tehtävässä nuorisotyössä pyritään kartoittamaan ketä nuoria alueella liikkuu ja ohjata heitä eteenpäin esimerkiksi harrastustoimintaan tai mahdollisesti muun tuen piiriin. Kuitenkin osa nuorista jää viettämään aikaansa pitempiaikaisesti asemanseudun ympäristöön ja juuri nämä nuoret eivät ole kiinnostuneita hakeutumaan esimerkiksi Tyttöjen Talon toiminnan piiriin vaan ovat asemanseudun nuorisotyön vaikutuksen alaisia.

Työskennellessäni osana Helsingin nuorisoasiainkeskuksen asemanseudun nuorisotyötä loin paljon kontakteja tyttöihin ja kuulin paljon tarinoita heidän taustoistaan ja heidän elämässään vallalla olevista teemoista. Asemanseudulla hengailevat tytöt joutuvat kokemaan ja näkemään kaikenlaista ja ovat mielestäni erityisessä tuen tarpeessa ja syrjäytymis riskin monen kohdalla on olemassa. Tämä korostaa kohdennetun tyttötyön toteuttamisen tärkeyttä. Tähän asti kuitenkin asemanseudun nuorisotyöntekijät ovat olleet miehiä, eikä kohdennettua tyttötyötä ole tehty.

3. KÄSITTEET

Kappaleessa avataan ensin opinnäytetyön kannalta tärkeitä käsitteitä. Tämän jälkeen keskitytään menetelmän valintaan, sen haasteisiin ja siihen vaikuttaneisiin syihin.

3.1. Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö

Sukupuolisensitiivisellä nuorisotyöllä tarkoitetaan tyttö- ja poikatyötä. Se huomioi sukupuolten erot ja pyrkii hienovaraisesti huomioimaan niiden tarpeet ja erityispiirteet. Tyttöillä ja pojilla on erilaiset tarpeet nuorisotyön näkökulmasta ja sen takia sukupuolisensitiivisiä erityistoimintoja on tärkeä kehittää. (Honkasalo & Souto 2007, 123)

3.1.1. Tyttötyö

Tyttötyön perusteena on usein pidetty pyrkimystä tyttöjen voimaannuttamiseen joka antaa tilaa naiseutumiselle ja oman identiteetin rakentamiselle (Honkasalo & Souto 2007, 123). Tyttötyö mahdollistaa naiseuteen, seksuaalisuuteen ja omaan identiteettiin liittyvien asioiden käsittelyn rauhassa (Honkasalo 2011, 94).

Tyttötyön tunnettu uranuurtaja on Tyttöjen Talo. Tyttöjen Talo toteuttaa sukupuoli- ja kulttuuri sensitiivistä tyttötyötä Helsingissä ja neljällä muulla paikkakunnalla. Se tarjoaa tukea ja toimintaa kaikille 12-28 vuotiaille tytöille. Tyttöjen talo on Kalliolan Nuoret ry:n rekistöryitynyt tuotemerkki ja se perustaa toimintansa Setlementti liiton arvoihin. Tyttöjen Talolta tytöt saavat tukea, seksuaalisuuteen, monikulttuurisuuteen, äitiyteen, harrastustoimintaan ja melkeimpä mihin vaan mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Se tarjoaa myös tukea seksuaalista väkivaltaa kokeneille tytöille ja naisille. Tyttöjen Talo toimita rakentuu avoimen talo- toiminnan sekä ryhmätoimintojen varaan. (<http://www.tyttojentalo.fi/fi/etusivu/> 24.11.2013)

Setlemettiliitto ry:llä on ollut vuosina 2011-2013 käynnissä tyttötyön- verkostoitumis hanke, joka on koonut yhteen tyttötyötä tekeviä järjestöjä ja toimijoita ympäri Suomea. Tavoite on ollut luoda verkostoja , jakaa ja luoda malleja ja tietoa tyttötyön toteutukselle. (<http://www.setlementti.fi/tyttotyö/> 24.11.2013)

3.2. Monikulttuurinen nuorisotyö

Kulttuuri määrää tapaamme toimia, olla ja ajatella ja jokaisella kulttuurilla on omia tunnuspiirteitään. Eri kulttuurien kohdatessa niiden välisistä eroista syntyykin nuorisotyön monikulttuurisuuden tuomat haasteet. (Honkasalo & Souto 2007, 118).

Nuorisotyö haluaa taata jokaiselle nuorelle yhtäläisen mahdollisuuden osallistua. Monikulttuurinen nuorisotyö huomioikin kulttuurin asettamat rajat ja mahdollisuudet osallistua. Monikulttuurisuus haastaa pohtimaan kenen osallistumista nuorisotyö palvelee ja millaiset ovat mukaantulemisen ehdot, ja ketkä voivat ne täyttää. (Honkasalo & Souto 2007, 119)

Monikulttuurisen nuorisotyön tehtäviksi on listattu *roolimallina oloa* (monikulttuurisen nuorisotyöntekijän avulla), *osallistumisen edistämistä* (taata yksilöille yhtäläinen osallistumisen mahdollisuus ja aktiiviseen kansalaisuuden tukeminen), *Ongelmaratkaisutaitojen kertyminen* (yhteisön hejastamien arvojen siirtäminen nuoriin), *tietoisuuden herättäminen* (nuorten arvomaailman rakentuminen tasa-arvoisuuden ja suvaitsevuu den teemoja käsitellen) sekä *kriittinen vaikuttamien* (yhteisön kasvatuksellinen vaikutus nähdä asiat kriittisesti sekä sopeutua vallalla oleviin normeihin). (Cantell 2000, 102)

Monikulttuurinen tyttötyö huomioi kulttuuriset tekijät ja antaa nuorelle tilaa ja ymmärrystä kulttuurisiin kokonaisuuksiin ja se huomioi kulttuuristen sukupuoliroolijakojen erot. Monikulttuuristen tyttöjen tarpeita ja toiveita ei tulisi määrittellä tiukasti länsimaalaisesta tasa-arvo näkökulmasta, vaan huomioida naiseuden eroja ja taata jokaiselle aktiivisen toimijuuden mahdollisuus. (Honkasalo & Souto 2007, 125)

3.3. Osallisuus ja nuorten osallistuminen

Nuorisolaissa (72/2006) osallistumisella tarkoitetaan ”nuorten mahdollisuutta osallistua paikallista nuorisotyötä sekä nuorisopolitiikkaa koskevien asioiden valmisteluun”, minkä lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. Nuorten osallisuus edistää demokratian toteutumista, oppimista sekä psykologista kasvua. (Hoikkala 2007, 219)

Osallisuus ja osallistuminen ovat nuorisotyön ja nuorisopolitiikan keskeisimpiä toimintaperiaatteita (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 206).

Vuoden 2009 nuorten vapaa-aika tutkimuksen mukaan 88% Suomen 18-29 vuotiaista nuorista viettää vapaa-aikaansa harrastamalla yksin tai jonkin ryhmän jäsenenä. Nuorten toiminnan motivoivia tekijöitä ovat poliittiset, kulttuuriset ja virtuaaliset tekijät ja nuoret osallistuvat usein toimintaan ystäviensä vetäminä. Nuoret osallistuvat aktiivisimmin

toimintaan, joka on heistä itsestään lähtöisin (Myllyniemi 2009).

3.4. Sosiaalinen vahvistaminen

Nuorisolaki määrittelee sosiaalisen vahvistamisen termin seuraavasti: ”Nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantumiseksi ja syrjäytymisen ehkäisyksi”.

Sosiaalinen vahvistaminen on ennenkaikkea ehkäisevää työtä, sekä kokonaisvaltaista yksilön ja yhteisöjen voimaannuttamista ja elämänhallinnan tukemista (Lundbom & Herranen 2011, 13).

3.5. Syrjäytyminen ja sen ehkäisy

Eriarvoisuus kasvaa yhteiskunnassamme ja siirtyminen itsenäiseen aikuiselämään on erityisen hankalaa nuorille, joilla on ikätovereitaan vähemmän taloudellisia resursseja, koulutusta ja perheen tukea (Nivala 2007, 131).

Polarisaatio luo haasteensa nuorisotyölle. Eriarvoisuus lisääntyy ja lapsiperheiden asema on usein tukala. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen 2010 mukaan köyhyysrajan alapuolella elää tällä hetkellä 900 000 suomalaista. Nuortenkin joukossa on siis yhä enemmän nuoria, joiden valmiudet pärjätä opiskeluissa ja arjessa ovat lähtökohtaisesti heikommat. Nämä nuoret tarvitsevat erityistä tukea ja

nuorisotyön on pyrittävä vastaamaan tähän tarpeeseen. (Lundbom & Herranen 2011, 7-8)

Epäonnistuminen paikan löytämisessä yhteisössä voi aiheuttaa marginaaliin hakeutumisen myös yhteiskunnallisella tasolla ja tämän takia tarvitaan nuorisokasvatusta, joka tukee nuorten toimijuutta (Nivala 2007, 107-108). Vapaa-aika voidaankin nähdä siirtymävaiheessa kipuilevien nuorten myönteisten kokemusten kasvattamisen kenttänä, sillä hyvinvoinnin erot aikuisuudessa juontavat usein juurensa lapsuuteen ja nuoruuteen ja sen aikaiseen hyvinvointiin (Nivala 2007, 131).

3.6. Pienryhmätoiminta

Pienryhmät kootaan usein tietyille ihmistypeille ja niissä on yleensä tuotettua sisältöä. Näin saavutetaan oppimista ryhmässä vuorovaikutuksen sekä erilaisten harjoitteiden avulla (Muhonen 2009, 20). Pienryhmätoiminta kasvattaa osallistujien sosiaalistapaaomaa, antaa ryhmässä toimimisen taitoja ja kasvattaa osallistujan minäkuvaa (Muhonen 2009).

4. MENETELMÄ

Kappaleessa kerrotaan menetelmän valinnasta, siihen johtaneista syistä, haasteista sekä mahdollisuuksista.

4.1. Menetelmän valinnan haasteet ja mahdollisuudet

4.1.1. Menetelmä

Projektin taustalla on halu kehittää kohdennettua nuorisotyötä ja sosiaalisen vahvistamisen käytänteitä. Kehittämistyö onkin tärkeää, jotta pysytään ajanhermolla ja nuorisotyöntekijät itse näkevät kehitystarpeen. Kehittäminen on silloin lähtöisin sen omista intreseistään ja kehittää itseään paremmin palvelemaan nykyhetkeä (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 17).

Sosiaalisen vahvistamisen käytänteiden kehittäminen on tärkeä sosiaalisen vahvistamisen työväline. Sosiaalinen vahvistaminen onkin tavoitteellista, kasvatuksellista, yhteiskunnallista ja syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Yhteisöpedagogeilla on osammista vetää projekteja, joissa sosiaalinen vahvistaminen on tavoitteena. (Lundbom & Herranen 2011) Opinnäytetyössä pyrittiin kehittämään uusia sosiaalisen vahvistamisen työmuotoja palvelemaan asemanseudun nuorisoa ja etenkin tyttöjä.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallista menetelmää hyödyntäen. Toiminnallinen opinnäytetyö, antoi tilaa tarkastella nuorten toimintaa ja osallisuutta havainoijan näkökulmasta. Toiminnallinen opinnäytetyö mahdollisti ja tuki myös kehittävää työtettä. (Airaksinen & Vilkkä 2003) Toiminnallisen opinnäytetyön luomia menetelmiä ja malleja pystyy jatkossa mahdollisesti hyödyntämään osana asemanseudun nuorisotyötä.

4.1.2. Tausta, haasteet ja mahdollisuudet

Walkers-kahvilan perustoiminta on nuorisokahvilatoiminta, jota toteutetaan yhdessä Helsingin nuorisoasiankeskuksen kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kahvilailloissa Walkers-talolla on ohjaajia sekä Nuorisoasiankeskukselta että Aseman Lapset ry:ltä. Walkers-taloa pyöritetään näin yhteistyöllä.

Walkers-talon toimintaperiaatteisiin kuuluu avoin toiminta ja se on suunnattu alle 18-vuotiaille nuorille. Helsingin nuorisoasiankeskuksen toiminta on taas suunnattu alle 29 -vuotiaille nuorille. Nuorisoasiankeskus vastaa kuitenkin yksin talon toiminnasta kahtena lauantai-iltana kuukaudessa ja tyttöjen lauantai-ilta projekti toteutettiin tuolloin.

Ennen projektin alkua kävin paljon keskusteluja Walkers-talolla käyvien tyttöjen kanssa. Keskusteluista nousi huoli tyttöjen elämästä sekä hengailu paikan turvattomuuden aiheuttamista tekijöistä. Jatkoisin keskusteluja tyttöjen kanssa, tavoitteena oli saada käsitys tyttöjen omista tarpeista ja alueen luomista turvattomuus tekijöistä tyttöjen elämässä. Tämä oli tärkeää projektin etenemisen kannalta, koska loin kontakteja tyttöihin ja kartoitin tyttötyön tarpeellisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

Tyttötyön tarpeellisuuden havainnoinnin jälkeen enne tyttöjen lauantai-illan organisointia, yritettiin järjestää retki Tyttöjen Talolle, koska keskusteluista nuorten kanssa nousi esille tarve tyttöjen sosiaaliseen vahvistamiseen. Palaute tytöiltä

osoitti, että he eivät pitäneet sitä tarpeellisena eivätkä osallistuisi jos sellainen järjestettäisiin. Nuorisotyöntekijät joutuvat yhä enemmän nuorisotyötä määriteltäessä miettimään, ohjailemmeko nuoria, kasvatammeko, tuemmeko oma ehtoiseen päätäntävaltaan (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 14).

Tyttöjen Talon osallistumisen positiivinen vaikutus oli kuitenkin havaittavissa. Kesällä oli päiviä kun Tyttöjen Talon edustajia oli paikalla Walkers-kahvilassa ja jalkauduttiin yhdessä nuorten keskuuteen. Tapasimme tällöin tuentarpeessa olevan tytön, johon minulla oli kontakti jo aikaisemmin. Tytön oli nyt helpompi lähestyä tyttöjen talon työntekijää omassa ympäristössään, jo tutun ja luotamuksen ansaineen aikuisen läsnäollessa. Tyttö sai nyt kontaktin Tyttöjen Talon henkilökuntaan ja tuen piiriin hakeutuminen helpottui. Tästä nousi idea mahdollisen yhteistyön kehittämiseen tälle saralle.

Walkers-talon toimintaperiaatteisiin kuitenkin kuuluu avoin toiminta, joten esimerkiksi tyttöjen ohjattu pienryhmätoiminta ei siis olisi käytännössä mahdollista Walkers-talolla. Lisäksi huomioiden nuorten asenteet Tyttöjen Taloa kohtaan, eivät kyseiset nuoret olisi kiinnostuneita osallistumaan valmiiksi räätälöityyn ryhmätoimintaan.

Tyttöjen iltaa Walkers-kahvilaan suunniteltaessa olin kuitenkin yhteydessä Tyttöjen Taloon kysellen, jos he haluaisivat mahdollisesti tuottaa sisältöä iltaan. Tyttöjen Talo piti ideaa hyvänä ja tärkeänä, mutta ilmoittivat tuottavansa toimintaa talollaan ja omina aukioloaikoinaan, jotka eivät sisältäneet lauantaita. Walkersin

toimintaperiaatteiden kannalta taas ei ollut mahdollista järjestää tapahtumaa muuna iltana. Yhteistyö tämän pilottiprojektin osalta ei siis onnistuisi.

Tyttöjen ilta päätettiin siis järjestää yhtenä lauantaina jolloin nuorisoasiankeskus vastaa yksin kahvilan toiminnasta. Tavoitteena oli kunnioittaa Walkersin periaatetta avoimesta toiminnasta ja ottaa huomioon nuorisoasiainkeskuksen toive osallisuuden lisäämisestä. Tämän toteuttamiseksi tyttöjen lauantain-illan sisällön tulisi olla tytöistä lähtöisin.

Tehtävän nuorisotyön tulikin olla nuorista itsestään lähtöisin olevaa toimintaa. Nuorten osallisuutta tukevat hankkeet voivat lähteä nuorista käsin ja on tärkeä kuuntelemalla millaiset osallistumisen muodot ja käytännöt ovat heille itselleen merkityksellisiä (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 85). Tämän projektin taustalla on myös kokemus Takaisin Elämään ry:llä kehitetystä tyttöjen avoimesta toiminnasta, ja mallin soveltamista tähän projektiin vaikutti sopivalta ensikeskusteluiden perusteella.

Ensimmäisen ilta toteutettiin ilman Tyttöjen Taloa, ja päätin kysyä illan palautteessa tyttöjen mielipidettä illan sisällöstä. Tällöin tarve olisi tytöistä itsestään lähtöisin ja osallisuuskin olisi näin ollen saavutettu. Mahdollinen tarve olisi myös tytöistä lähtöisin, ja nuorisotyön olisi siihen vastattava. Nuorisotyön tulisikin kehittyä enemmän kasvatukselliseen suuntaan, nuorten ylhäältä ohjailun sijasta (Komonen, Suurpää & Söderlund 2012, 84). Projektissa lähdetiinkin käyttämään

osallistavia menetelmiä osallistaen tytöt itse suunnittelemaan tyttöjen lauantaita ja sen sisältöä.

Lauantai-iltaa valittaessa oli huomioitava myös pojat ja heiden tilanteensa. Tyttöjen lauantai-illan ajankohdaksi määräytyi 26.10 lauantaina, koska Kannelmäen nuorisotalolla järjestettiin silloin disco, jonne voisimme pojat ohjata. Tarkoitus oli myös, että yksi työpari myös jalkautuisi asemanympäristössä tyttöjen lauantain ajan, jotta myös pojat olisi huomioitu ja aikuisia olisi myös heille läsnä tyttöjen lauantai-illan toteutuksen ajan.

4.2. Pienryhmätoiminta osallisuuden edistämisen työvälineenä

Projektin aluksi oli koottava toimintaryhmä tyttöjen iltaa suunnittelemaan. Tyttöjen toimintaryhmää ei kuitenkaan koottu perinteisin pienryhmää koskevin keinoin kohdentaen tietylle ihmistyyppille sopivaksi ja vahvistamaan tiettyjä ominaisuuksia kuten usein on tapana (Muhonen 2009, 20). Ryhmä suunniteltiin vastaamaan parhaiten asemanseudun ympäristön tuomiin haasteisiin. Toimintaryhmän jäsenien yhdistävä tekijä tässä tapauksessa oli yhteinen hengauspaikka, eikä muita vaatimuksia ollut. Näin toiminta pidettiin avoimena toimintana, jonka päämääränä oli lisätä osallisuuden kokemusta ja saada nuoret osallistumaan ja vaikuttamaan, sekä tuomaan tytöille tyttöjen toimintaa omaan ympäristöönsä.

Lähdin siis toteuttamaan tyttöjen lauantai-iltaa tyttöryhmän kanssa, jossa tuotaisiin sosiaalinen vahvistaminen tytöille heidän omaan

ympäristöönsä heistä itsestään lähtevin keinoin. Ideana oli osallistaa tytöt itse järjestämään toimintaa toisilleen, jossa tausta teemana olisi asemanseudun nuorten tyttöjen sosiaalinen vahvistaminen ja osallisuuden lisääminen. Nuorisotyöllä onkin ilmeinen tarve kehittää uusia osallisuustyö muotoja (Honkasalo ym. 2011, 213). Projektissa tytöt saivat itse suunnitella, järjestää ja toteuttaa tyttöjen lauantai-illan, jonka avulla tahdottiin tuoda asemanseudun tytöille tukea.

Pienryhmätoiminta antaa nuorelle mahdollisuuden vaikuttaa oman elämänsä asioihin, sekä niin myös yhteisönsä sisäisiin oloihin (Muhonen 2009, 11). Osallistumisen kynnyks on pidettävä matalana, jotta nuorten on helpompi tulla mukaan toimintaan (Määttä & Tolonen 2011, 108). Pienryhmätoiminta antaa nuorelle tilaa osallistua ja olla vaikuttamassa. Tyttöjen ryhmä tapauksessa, tytöillä oli mahdollisuus järjestää toimintaa tytöille ja olla parantamassa yhteisöllisyyttään.

Pienryhmästä haetaan käyttäytymismalleja ja siihen osallistuminen vahvistaa itsetuntemusta (Muhonen 2009, 12). Tässä tapauksessa toimintaryhmä, joka järjesti tyttöjen lauantai-illan, oli ryhmä joka toimi aktiivisesti päämääränään edistää alueen nuorten yhteisöllisyyttä sekä lisätä osallisuuden kokemusta ja saada nuoret osallistumaan ja vaikuttamaan, sekä tuomaan tytöille tyttöjen toimintaa omaan ympäristöönsä. Nuoret osallistuvatkin eniten toimintaan, jossa he ovat itse tekijöinä (Määttä & Tolonen 2011, 142).

4.3. Osallisuutta kunnioittava työote

Työn haaste oli osallisuuden säilyttäminen ja sen kunnioittaminen. Projektiin lähtökohta oletus on, että osallisuus on nuorisotyön ydintä varsinkin toimittaessa ympäristössä, jossa nuorten osallistuminen omaan elämään puhumattakaan yhteiskunnallisiin asioihin ei ole suuressa asemassa nuorten elämässä. Menestyksellinen nuosisotyö kannustaa nuoria toimimaan ja kehittämään toimintaa (Honkasalo ym. 2011, 212). Projektissa tahdoinkin edetä ilman tarkkaa suunnitelmaa ja antaa tilaa tytöille ja ohjaajana elää mukana ja tarkastella nuorten toimintaa.

Ideanani oli tarttua tyttöjen asettamien puitteiden luomiin mahdollisuuksiin toteuttaa projektin tavoitetta eli sosiaalisen vahvistamisen muotojen tuomiseen asemansuodun tyttöjen saataville, sekä havainnoida nuorten tapoja toimia ja osallistua. Nuorisotyöllä onkin ilmeinen tarve kehittää uusia osallisuus työmuotoja (Honkasalo ym. 2011, 213).

Ohjaajana projekti oli mielenkiinen, mutta tarkoitti minulle myös työskentelyä jatkuvan paineen alla, koska tarkkoihin annetuihin suunnitelmiin ei voinut vedota, vaan piti elää yhdessä projektin kanssa.

Seuraavassa kuvataan ensin toimintaryhmän vaiheet ja sen sisäinen kasvu. Sitten myöhemmissä luvuissa siirytään analysoimaan toimintaryhmän sosiaalipedagogisia ja osallisuutta

edistäviä vaikutuksia sekä havainnoidaan nuorten osallistumisen muotoja ja tapoja

5. OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Kappaleessa kerrotaan opinnäytetyön suunnittelusta, toteutuksesta ja toimintaryhmän sisäisestä kehityksestä ja sen vaiheista.

5.1. Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden päiväkirjamerkinnot

Toimintaryhmän muodostuminen

Järjestimme ensimmäisen tyttöjenlauantaita koskevan suunnittelupalaverin Henna Männikön (Nuorisoasiainkeskuksen nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja) kanssa kahdestaan, joka toimisi projektissani työparinani. Silloin sovimme ajankohdan ja päätimme alkaa pitämään asiaa esillä normaalityömme ohella. Olin kyllä jo aikaisemmin puhunut tytöille tyttöjen illasta ja kysellyt mitä he haluisivat tehdä, mutta nyt piti vaihtaa osia, eli tyttöjen oli otettava ohjat ohjaajien sijasta!

Yritin pitää huolen siitä, että tieto kulki ennen toimintaryhmän perustamista, jotta kaikilla tavoitetuilla tytöillä olisi tieto palaverista ja näin ollen yhtäläinen mahdollisuus osallistua illan suunnitteluun. Koin asian esillä pidon tärkeänä osana projektin onnistumista. Olin kylvänyt mahdollisuuksia ja ehdotuksia illan toteutuksen suhteen jo pidemmän aikaa tyttöjen mieleen ja näin

saanut myös heidät ideoimaan ja samalla kypsyttelyt tyttöjen osallisuutta toimintaan.

Osallistin muutaman tytön sopimaan keskenään toimintaryhmän ensimmäisen suunnittelupalaverin ajankohdan ja se määräytyi 9.10. keskiviikolle klo.16. Ohjaajana tämä oli hiukan pelottavaa, koska kyseiset tytöt olivat eri porukoista ja jännitin miten palaveri tulisi sujumaan ja osallistuisivatko tytöt toiminnan suunnitteluun.

Toimintaryhmän palaverit ja illan suunnittelu

Ensimmäinen suunnittelupalaveri

Suunnittelupalaveriin osallistui 6 tyttöä, Henna ja minä. Ensimmäisessä palaverissa tytöt suunnittelivat iltaa ja sen alustavaa ohjelmaa. He päättivät, että ilta olisi suunnattu vain tytöille ja se ajoittautuisi klo.16-21 välille. Klo. 16-19 olisi avointa toimintaa, joka sisältäisi kynsien maalaamista, kasvojen meikkaamista ja esityksiä, joita tytöt tekisivät. Tytöt päättivät myös toteuttaa illan nyyttärimeiningillä ja he leipoisivat tarjottavia. He tekivät pöytäkirjan koskien tyttöjenlauantaita ja seuraava palaveri sovittiin seuraavalle keskiviikolle.

Ensimmäisessä palaverissa muutama tyttö oli todella aktiivinen ja ideoita oli paljon. Ohjaajana pidin ehkä liian tiukasti kiinni omista näkemyksistäni ja melkein tyrmäsin nuorten ideoita, koska ne eivät olleet samoja kuin minun. Huomasin tilanteen edetessä tyttöjen hiljenevän ja alkavan kyselemään minulta mielipiteitä. Tajusin erehdykseni kesken palaverin. Osallisuuden kokemuksen lasku oli selkeästi havaittavissa. En ollut antanut tarpeeksi

tilaa nuorille vaan pitänyt kiinni omista visoistani. Uskon, että juuri tässä on nuorisotyön kantamattomuuden avain. Tehdään nuorille, ei anneta nuorten tehdä! Nyt syyllistyin itse samaan, mutta toivottavasti vaikutukset vielä korjaantuisivat seuraavissa palavereissa.

Palaverissa koin hyvin haasteelliseksi olla itse päämääröimättä ja ohjaamatta tilannetta. Kun ohjaajalla on idea ja tavoiteltu teema, on hankalaa sulkea itsensä pois. Myös onnistumisen paineet illansuhteen olivat pinnalla, koska kyseessä oli opinnäytetyöni onnistuminen. Tämä oli hyvää harjoitusta minulle, miten antaa nuorille vastuuta ja vastuuttaa heidät itse toteuttamaan toimintaa. Uskoin tämän seikan olevan nuorisotyön ydintä ja osallisuuden lisäämisen avain. Nuoriso-ohjaajan ei tulisi ohjailla toimintaa vaan mahdollistaa se. Kuitenkin ohjaajalla tulee olla visio ja selkeä suunta toiminnalle, jotta nuorisotyö pysyy tavoitteellisena.

Tämä yhdistelmä osoittautui hankalaksi. On erittäin hankalaa antaa nuorten päättää, mutta kuitenkin ohjailla toimintaa haluttuun suuntaan, jotta nuorisotyö ajaa tarkoituksensa. Yritin ohjaajana kerätä tästä työkaluja seuraavaan palaveriin ja antaa nuorille enemmän tilaa. Oman työn refektointi onkin erittäin tärkeää ohjaamisessa onnistumisen kannalta. Ensimmäisen palaverin jälkeen tämän huomaaminen auttoi projektin loppuunviemistä.

Toinen suunnittelupalaveri

Toinen palaveri oli 16.10.2013 klo.16.00. Palaveriin osallistui kuusi tyttöä. Tytöistä kolme oli samaa kuin edellisessä kokouksessa. Halusin

ohjaajana pitää ydinryhmän avoimena, jotta kaikilla olisi mahdollisuus osallistua ja tulla mukaan toimintaan. Samalla myös kunnioittaa ydinryhmän jäseniä, jotka olivat sitoutuneita. Tässä kokouksessa yritin ohjaajana jättäytyä mahdollisimman taustalle ja ohjata ryhmää johdattelevilla kysymyksillä, ja ylläpitää jäsenten tasa-arvoisuutta ryhmätilanteessa.

Tähän toi haasteensa ryhmän uusi jäsen, joka oli hyvin hallitseva, joten jouduin ohjaajana välillä puuttumaan tilanteisiin, jotta kaikilla olisi tasa-arvoinen asema ryhmän toiminnassa. Puuttuminen oli myös hankalaa, koska siitä seurasi huomion siirtyminen minuun ja nousin hetkeksi ohjaajana väärään asemaan ryhmän sisällä. Halusin nimenomaan sulkea itseni taustalle, mutta tilanteen vaatiessa oli minun pakko puuttua. Puuttumisen jälkeen oli minun taas esitettävä osallistavia kysymyksiä ryhmän jäsenille, jotta painopiste siirtyisi taas heihin ja huomio itsestäni kääntyisi pois.

Halusin myös, että nuoret päättäisivät teeman, jonka varaan ilta rakennettaisiin. Teeman, jota he pitävät tärkeänä ja ajankohtaisena asemanalueen seudulla aikaansa viettävien nuorten tyttöjen elämässä. Tässä taas haaste, että ohjaajana onnistuu saamaan asian esille palaverissa niin että, tarve ja toteutus olisi nuorista lähtöisin, jotta osallisuus saavutettaisiin, vaikka idea onkin lähtöisin ylemmältä taholta. Esitin siis tässä palaverissa myös ryhmälle kysymyksen, että halusivatko tytöt valita illalle teeman. Ensin he naurahtivat, mutta kun yksi tytöistä kuitenkin tarttui haasteeseen, niin muutkin näkivät sen tarpeellisena. Tässä taas huomattiin osallisuuden kumpuavan nuorista itsestään, sekä

vertaisryhmien käyttäytymis normien siirtyminen ja vaikutus. Yksi tytöistä ehdotti illalle ”tullaan tutuiksi” teemaa, koska Kampin alueella hengailee paljon toisilleen tuntemattomia tyttöjä. ”Tullaan tutuiksi” teema lisäisi siis yhteisöllisyyttä ja tyttöjen hyvinvointia.

Kerroimme kokouksessa myös järjestävämme Hennan kanssa oman pajamme, minkä otimme vetovastuullemme. Tuo paja tulisi sisältämään kasvatuksellisen osuuden ja rakentuisi ”tullaan tutuiksi” teeman ympärille. Tytöt eivät vastustaneet pajaa. Vaikka olimme Hennan kanssa ohjaajia, niin tässä ryhmässä vain jäseniä, joten ideamme oli helpompi ottaa vastaan. Olen ohjaajana pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että ryhmässä jokaisella olisi tasa-arvoinen osallisuus ja kaikki olisivat samalla viivalla.

Kolmas suunnittelupalaveri

Jouduin olemaan viikon poissa töistä ennen viimeistä palaveria. Palasin töihin vasta kesiviikkona, jolloin tyttöjenlauantain palaverin piti olla klo.16. Vain muutama tyttö saapui paikalle ja he päättivät siirtää palaveria seuraavaan päivään. Tytöt eivät olleet hoitaneet mainostusta, enkä minä ollut voinut asiasta muistutella, koska olin ollut poissa. Viikonmittainen poissaolo tässä vaiheessa projektia vaikeutti asian esillä pitoa ja tyttöjen motivointia. Laitoin heti seinälle ilmoituksen josta kävi ilmi, ettei Walkers-talo ole auki tulevana lauantaina kuin tytöille ja tytöt vakuuttelivat minulle hoitavansa lopun mainostuksen. Yritin taas jättää vastuun heille ja saada heidet tuntemaan, että kyseessä oli heiden iltansa. Mutta, pakkohan joku tieto illasta oli esille pantava.

Tunsin oloni töissä hiukan väsyneeksi ja tulinkin kipeäksi, tyttöjen lauantaihin oli enää muutama päivä, eikä olisi aikaa sairastaa, mutta en voinut muutakaan. Jouduin olemaan seuraavankin päivän poissa, mutta raahauduin töihin osallistumaan tyttöjenpalaveriin.

Tyttöjä ei tälläkään kertaa ollut montaa paikalla ja he vakuuttivat, ettei palaverille ole enää tarvetta ja kaikki oli kuulemma hoidossa. Ohjaajana tämä herätti minussa huolta ja stressiä, mutta päätin edetä nuorten ehdoilla. Ilta oli nuorten itsensä järjestämä ja minun piti luottaa heihin. Sovimme kuitenkin tekevämme tarvittavat ostokset lauantaina klo.15. Näkisimme talolla klo.15.00 ja itse ilta alkaisi klo.16.00. Ostaisimme tarjottavat ja tarvikkeet, joita tytöt olivat jo aikaisemmin listanneet.

Tyttöjen lauantai-ilta

Tytöistä 5 saapui Walkers-talolle klo.15.00 ja yksi tytöistä lähti meidän kanssamme tekemään ostoksia. Toimintaryhmä sai vastuulle järjestää tarjoiltavat ja saivat erityisluvan olla kassan takana, mihin nuoret yleensä eivät Walkers-kahvilassa pääse. Tytöt olivat aikaisemmissa kokouksissa jakaneet vastuualueita ja jokainen alkoi toteuttaa omaa vastuutaan. Yllätykseksi muutama tyttö, jotka eivät olleet osallistuneet kuin yhteen palaveriin ja siellä ilmoittaneet osallistuvansa illan sisällön tuottamiseen, saapuivat paikalle tuottamaan toimintaa. Mielestäni oli tärkeä antaa nuorille tilaa osallistua omalla panoksellaan ja olin iloisesti

yllättynyt tyttöjen tuodessa meikkivälineet, vaikka eivät olleet osallistuneet toimintaryhmän viimeisimpiin palavereihin. Toimintaryhmästä puhuessanikin en puhu jostain tietystä kuuden henkilön ryhmästä, toimintaryhmä eli elämäänsä projektin aikana ja lauantai-illan toteutukseenkin osallistui tyttöjä myös toimintaryhmän ”ulkopuolelta”. ”Ulkopuolelta” määritelmä on kuitenkin harhaanjohtava, koska hehän kantoivat oman panoksensa toimintaryhmän lauantai-illan toteutuksesta. Tytöt toivat leffoja, jotkut olivat leiponeet, vaikka eivät välttämättä olleet osallistuneet yhteenkään suunnittelu palaveriin.

Illassa oli siis meikkauspiste, kynsienlaittopiste ja tytöt olivat tuoneet karkkia ja leivonnaisia tarjolle. Olimme myös ostaneet tyttöjen päättämiä ruokatarvikkeita tarjottavaksi. Myös muutama palaverissa suunniteltu toiminta jäi pois, koska tytöt eivät saapuneet paikalle. Ilta sujui siis avoimen yhdessäolon merkeissä, tyttöjen meikkaillessa toisiaan ja laittaessa toistensa kynsiä. Ensimmäiset tunnit olivat avointa hengailua, ja kl.18.00 alkoi ohjatun toiminnan aika. Toimintaryhmän tytöt kantoivat vastuuta omista vastuualueistaan ja pitivät yllä hyvää tunnelmaa.

Ohjattu toiminta oli siis minun vastuullani ja olin suunnitellut tietokilpailun, jossa tahdoin käydä tyttöjen kanssa läpi aktiiviseen kansalaisuuteen liittyviä kysymyksiä ja antaa formatiivista tietoa myös tyttöjen talosta (Liite1). Tietovisan läpikäyminen oli myös tärkeä osa visaa. Kävimme aiheista ja kysymyksistä keskustelua tyttöjen kanssa. Tietovisa tehtiin ryhmissä, ja ryhmät jaettiin sekoittamalla

porukoita. Tulostimme erilaisia symboleita ja jaoimme symbolit tytöille. Tytöt etsivät samanlaiset symbolit ja esittelivät itsensä ryhmälle. Tytöt olivat erittäin aktiivisia ja tunnelma oli tiivis, vaikka tyttöjä oli paikalla noin 40. Olin positiivisesti yllättynyt tyttöjen avoimuuteen toimintaa kohtaan, sillä Walkkers-talon arki perustuu vapaaseen toimintaan ja nuoret ovat olleet haluamattomia osallistumaan ohjattuun toimintaa Tunnelma oli vastaanottavainen ja tytöt olivat avoimempia enemmänkin toiminnalle.

Tietovisan jälkeen oli yhden tytön musiikkiesitys, joka oli menestys. Tyttö oli ollut aktiivisesti mukana toimintaryhmässä ja tämä oli myös hänen ensiesiintymisensä. Sama tyttö toimi myös koko illan musiikkivastaavana. Esitys kruunasi illan ja hyvä tunnelma jatkui illan loppuun saakka. Illan päätteeksi katsottiin leffa, jota tytöt olivat voineet äänestää tyttöjen itse tuomista leffoista.

Illassa kävijöinä oli yli 70 tyttöä, joten se ylitti kaikki odotukset. Tavoitimme myös paljon monikulttuurisia tyttöjä, jotka eivät talolla muuten hengaille, vaikka ideana on ollut heidätkin tavoittaa. Palautelomakkeet sain 31 tytöltä, joten siihenkin olin tyytyväinen. Arvion illan onnistumista tulevissa kappaleissa ja kerron lisää havaintoja ja palautekyselyn tuloksista, osallisuuteen ja sosiaalisen vahvistamisen näkökulmaan peilaten johtopäätökset ja kehittämismahdollisuudet kappaleessa.

Kuva 1: Tyttöjen illan yleisilme

Kuva 2: Kynsienlaittopiste

Toimintaryhmän viimeinen palaveri

Toimintaryhmä kokoontui vielä kerran Tyttöjen lauantai-illan toteutuksen jälkeen. Tytöt olivat palaverissa hyvin rauhattomia, eivätkä malttaneet keskittyä. Tämä minun tuli ohjaajana hyväksyä. Vaikka se minua harmitti, kyseessä oli kuitenkin heidän toimintansa ja pyrin vaikuttamaan tyttöihin niin, että tärkeimmät asiat saatiin kuitenkin käsiteltyä. Esitin nuorille tuloksia, joita olin palautelomakkeista kerännyt, sekä uusien mahdollisten jäsenien nimiä.

Tyttöjen toimintaryhmä päätti olla yhteydessä uusiin mahdollisiin jäseniin tammikuussa,

jolloin he tahtoisivat järjestää seuraavan tyttöjen lauantai-illan. He päättivät myös kokoontua seuraavan kerran vasta silloin, koska eivät pitäneet aikaisempia palavereja tarpeellisina. Silloin päätettäisiin myös teema, jonka varaan ilta rakennettaisiin. Itse olisin järjestänyt palaverin aikaisemmin, mutta taas jouduin ohjaajana nöyrytymään ja hyväksymään tyttöjen päätökset, jotta osallisuus asetelma säilyi oikeana. Olisin tietenkin ohjaajana mielenrauhan kannalta tahtonut tyttöjen järjestävän palaverin aikaisemmin, jotta minulla olisi varmuus nuorten toiminnasta. Kyseessä oli kuitenkin nuorten toiminta, ei minun, joten minun tuli antaa nuorten päättää ja seurata perässä.

5.2. Toimintaryhmän ohjaaminen ja sen haasteet ohjaajan näkökulmasta

Niin kuin olen edellisissä kappeleissa kuvannut, ohjaajana jouduin ryhmää ohjatesani monien eri haasteiden eteen. Ohjaajana minun tuli olla illan suunnittelussa kärsivällinen ja luottavainen. Minun oli annettava tytöille tilaa ja itse oltava taustalla, mutta kuitenkin pyrittävä vaikuttamaan ryhmän valitsemiin suuntiin. Parhaimmillaan ryhmä toimiikin ilman ohjaajan aktiivista panostusta ja näin nuoret oppivat toisiltaan ja yhteisestä vuorovaikutuksesta (Purjo & Kuusela 2009, 145).

Taustalla pysyminen osoittautui hankalaksi, koska ohjaajana olen tottunut ohjaamaan tilannetta ja puuttumaan niihin. Tällaisen ryhmän toiminnan kannalta oli ensiarvoisen tärkeää, etten puuttunut tilanteisiin vaan pyrin pysymään mahdollisimman taustalla. Ohjaajina rupeamme helposti vaatimaan

osallisuutta ja sitoutumista, mutta jos sitoutumisen avain onkin juuri osallisuuden tunteen saavuttamisessa. Nuoret ovat keskenään tekemisissä päivittäin ja hoitavat asiansa omalla tavallaan. Ohjaajina vaadimme usein näyttöä, että lähdemme edes järjestämään tai mahdollistamaan nuorten toimintaa. Samalla kuitenkin osallisuus vaihtuu velvollisuudeksi, eikä innostus jaksa säilyä. Nuorille on siis annettava tilaa toimia tavallaan, ohjaajana mahdollistettava yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, mutta muuten edetään nuorten ehdoilla. Ohjaajan on oltava aluille panija, innostaja, mahdollistaja, mutta ei velvoittaja.

Tätä vaikeutti ryhmän sisäiset ristiriidat ja mielestäni ryhmän väärät valinnat illan sisällön suunnittelussa. Pyrinkin johdattelemaan monia tilanteita johdattavilla kysymyksillä ja tarpeen vaatiessa puutuin jämäkämmin ryhmän sisäisiin konflikteihin.

Ohjaajan taustaroolissa pysyminen ryhmätoiminnassa on osallisuuden saavuttamisen yksi tärkeimmistä avaimista. Kun toimitaan nuorten kanssa, jotka jo valmiiksi kammoksuvat auktoriteetteja ja heillä on monilla taustallaan kontakteja monien eri viranomaisten ja lastensuojelutahojen kanssa, emme voi lähteä toteuttamaan toimintaa ylhäältä käsin. Nuoret osallistuvatkin eniten toimintaan, jossa he itse ovat tekijöinä (Määttänen & Tolonen 2001, 142) Nuoret tahtovat toteuttaa itseään ja päättää itse asioistaan ja tätä voimavaraa tulisikin nuorisotyössä pyrkiä hyödyntämään. Tässä herääkin iänikuinen kysymys, miten saamme nuoret osallistumaan? Itse ohjaajana

pyrin projektissa luomaan puitteet, jossa jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua ja hyödyntää omia kiinnostuksen kohteitaan. Nuorten innostaminen ja motivoiminen kannustaakin nuoria osallistumaan toimintaan (Kurki, 2000). Kun nuoret kokevat itse olevansa järjestämässä toimintaa, silloin toiminta kantaa tulostakin. Osallistumisen keskeinen piirre onkin yhteinen toiminta jonkin tavoitteen toteuttamiseksi (Hoikkala 2007, 220). Koin kuitenkin haastavana yhdistää kasvatukselliset tavoitteet, kunnioittaen nuorten osallisuutta. Ohjaajana minun tulee elää nuorten mukana tilanteissa ja keksiä keinoja tuoda kasvatuksellinen sisältöä heiden valitsemiin käytäntöihin sopivaksi. Antaa nuorien päättää ja itse seurata perässä.

Tyttöjen lauantai-illan toteutuksessa vastuullani oli sosiaalisen vahvistamisen näkökulman tuominen illan sisältöön, niin että tytöt kokisivat sen olevan heistä itsestään lähtöisin ja osallisuus säilyisi. Veronika Honkasalo (Honkasalo 2011, 156) kuvaa, että tyttöryhmän jäsenet toimivatkin aktiivisimmin kun saavat itse päättää toiminnan sisällöstä ja liiallinen ohjaajan aktoriteetin käyttö lamaannuttaa osalliset. Tyttöjen osallisuutta helpotti se, että toimintaryhmässä olimme ohjaajia enemmän jäseniä ja tytöt antoivat myös meille tilaa illan sisällön suunnittelussa.

Tehtäväni oli siis toteuttaa iltaan sisältöä, niin että kunnioittaisin Walkerssin toimintaperiaatteita sekä tyttöjen valitsemaa, ”tullaan tutuiksi” teemaa. Olin varovainen illan sisällön tuotannossa, koska halusin huomioida kaikki osapuolet. Koska toimintaryhmä, sekä tyttöjen lauantai-ilta oli pilotti,

ideana oli kerätä palautetta illasta ja kysyä sisällöstä tytöiltä. Tällöin toiminnan tarve nousisi tytöiltä itseltään ja tulevissa tyttöjen lauantai-illoissa, osapuolet olisivat avoimempia kasvatuksellisen toiminnan järjestämiselle.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET

Keräsin tyttöjen lauantai-iltaan osallistuneilta palautekyselyn, jossa halusin kysellä osallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Palautteessa tahdoin myös selvittää tyttöjen kokemukset illan tarpeellisuudesta, sekä osallisuuden kannalta pidin tärkeänä huomioida kävijät, heidän mielipiteensä ja mahdollistaa heidän tulevan osallistumisensa ryhmän toimintaan. Kysyin myös tyttötyön tarpeellisuudesta sekä lauantai-illan kehittämismahdollisuuksista ja ideoista. Kävijöitä tyttöjen lauantaisissa oli 71 ja nimettömän palautteen sain kerättyä 31 kävijältä (Liite1).

Jälkeenpäin ajateltuna, olisin muovailnut palautelomakkeen eritavalla. Nyt olin käyttänyt avoimia vastaussarakkeita ja nuoret olivat vastanneet usein lyhyesti. Monivalintakysymykset olisivat palvelleet paremmin. Palautteista nousi kuitenkin esille odotettuja tärkeitä seikkoja. Palautekysely myös takasi tyttöjen lauantain kehittämis-suuntien olevan lähtöisin heistä itsestään. Palautekyselyn nimettömyys mahdollisti rehellisemmän ja helpomman tavan antaa palautetta. Tarkoitus olikin esitellä palautekyselyn tulokset toimintaryhmälle, jotta he voisivat niiden perusteella viedä iltaa eteenpäin.

Palautelomakkeista pystyin myös jonkin verran kartoittamaan, ketä tyttöjen lauantai-ilta tavoitti ja mihin tarpeisiin sen tulisi vastata ja kehittää toimintaansa. Olisin jälkeempäin lisännyt myös kysymyksen ”kuinka usein vietät aikaa kampin alueella” näin olisimme saaneet paremmin kartoitettua, ketä ilta tavoitti. Tämä kysymys tulisi lisätä seuraavaan palautelomakkeeseen.

Ohjaajana törmäsin illassa moniin minulle uusiin kasvoihin ja olisi ollut mielenkiintoista tietää, tulivatko tytöt iltaan kaverin kutsumina vai hengailivatko he muutenkin Kampin alueella ja tyttöjen lauantai-ilta madalsi kynnystä saapua Walkkers- talolle. Molemmat edellä mainituista pitävät varmasti osittain paikkansa, mutta nyt voimme vain arvailla. Tyttöjen lauantai-ilta oli vasta pilottikokeilu, joten nämä seikat tulen huomioimaan tulevissa lauantai-iltojen suunnitteluissa.

Avaan seuraavassa kappaleessa johtopäätöksiä, havainointoja ja tyttöjen lauantai-iltojen kehittämismahdollisuuksia.

6.1. Nuorten vertaisporukoiden osallisuuden hyödyntäminen

Asemanseudulla esiintyy nuorten keskuudessa riskikäyttäytymistä. Päihteiden käyttö on runsasta ja käyttäytymissäännöt tukevat häiriökäyttäytymistä. Aikuisten syrjäytyneiksi luokittelemat nuoret eivät kuitenkaan välttämättä tunne itseään osattomiksi (Raitakari & Virokangas

2009, 84). Nuoret kokevat vahvaakin osallisuutta omissa vertaisporukoissaan (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 84), jotka voivat olla toiminnallaan sisäänpäin kääntyneitä ja syrjäyttäviä.

Tahdoin hankkeessa tarjota vaihtoehdon kokea osallisuutta nuorten omista lähtökohdista lähtöisin olevaan toimintaan ja edetä nuorten ehdoilla. Tämä tarjoaakin mahdollisuuden kokea osallisuutta ”kovisroolin” sijaan vaikuttajana oman yhteisönsä asioihin ja näin ohjata myös vertaisiaan kohti positiivisempia käyttäytymismalleja ryyppyporukoiden sijaan.

Nuoret tahtovat kokea jäsenyyttä ja kokevatkin usein kuuluvansa johonkin ryhmään, jonka usein määrittelevät ystävät (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 88). Ystävyysuhteet ovat keskeinen osa nuorten niin vapaa-aikaa kuin elämää (Nivala 2007, 34). Nuorisotyön tulisikin pyrkiä hyödyntämään tätä voimavaraa ja pyrittävä suuntaamaan sitä positiiviseen suuntaan. Mitä enemmän pystymme hyödyntämään tätä voimavaraa, sitä enemmän pystymme vaikuttamaan nuoriin ja heiden tapaisiin toimia ja ajatella.

Nuoret omaksuvat usein myös ”koviksen” roolin ja uskon asemanseudun ympäristön vertaispaineen kallistuvan tähän suuntaan. Nuorten keskuudessa vallitsee sosiaalinen paine toimia ja käyttäytyä tietyllä tavalla. Olisiko tässä nuorisotyön mahdollisuus? Osallistetaan ”kovikset” toimimaan omista lähtökohdistaan käsin ja näin vaikutetaan positiivisesti nuorten keskuudessa vallitsevaan vertaisryhmän käyttäytymisnormeihin. Voisiko tätä

paradigmaa hyödyntää erityisnuorisotyön kentällä ja vaikuttaa positiivisesti nuorten osallisuuteen?

Kriminaalihuollon tukisäätiöllä on jengiytymistä ennaltaehkäisevä jenginuorisotyöhanke, joka taustaraportissaan kertoo Lugna Gattan projektista, joka toteutettiin Ruotsissa. Projektissa osallistettiin nuorisoporukoiden katuuskottavat keulahahmot projektiin ja he tekivät itse töitä kaduilla nuorten parissa. Tässä yhtälössä nuori kasvoi usein pysyvästi yhteiskuntakelpoisen elämän pariin. Kritis tuokin projektissaan mallia Suomeen ja erilaisin tukitoimin ja uusia käytäntöjä luoden pyrki sosiaalisesti vahvistamaan suuren syrjäytymisriskin omaavia nuoria. Tämä käyttäen hyväksi myös vertaistuellista toimintaa, sekä kokemusasiantuntijoita.

(<http://www.krimi.fi/AINEISTO/jenginuoriraportti.pdf>

25.11.2013)

Tyttöjen lauantai projektin toimintaryhmässä oli mukana muutama ”kovis” tyttö, jotka olivat saavuttaneet asemaa nuorten keskuudessa. Uskon tässä olevan yhden vaikuttavan syyn, nuorten aktiivisen osallistumisen lauantai-iltaan. Nuoret suhtautuivat tyttöjen lauantai-iltaan positiivisesti, koska oman yhteisönsä keulakuvat osallistuivat siihen ja olivat sitä järjestämässä. Pääsimme siis vaikuttamaan positiivisesti vallalla oleviin vertaistuellisiin käyttäytymismalleihin. Voisimmeko nuorisotyöntekijöinä työn arjessakin hyödyntää nuorten vertaistuellisia suhteita riskikäyttäytymisestä positiivisempaan suuntaan? Korimäki Riikka kuvaa kirjassaan nuorten ryhmäytymisen olevan sidoksissa, paikalliseen ympäristöön, perinteisiin ja

arvomaailmaan (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 98). Nuorilla on tarve kuulua ryhmään ja kokea osallisuutta ja uskon, että tämän voimavaran uudelleenohjaus, ja sen hyödyntäminen nuorisotyössä kantaa aikanaan hedelmää.

6.2. Osallisuuden esteet

Toimintaryhmän idea oli sen avoimuus ja tavoite olikin osallistaa mahdollisimman moni tyttö mukaan tuottamaan toimintaa oman alueensa tytöille. Tämä kasvattaisi osallisuutta sekä vaikuttaisi positiivisesti tyttöjen elämään, osallistumisella pienryhmätoimintaan. On aina myös positiivista saada osallistettua nuoret järjestämään toimintaa toisilleen ja siinä yhtälössä kaikki voittavat, niin nuoret, yhteiskunta kun alueen nuorisotyökin. Osallistuminen ja toiminta yhteisölliseen toimintaan tukeekin nuoren kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi (Nivala 2007, 203).

Nuorten osallistumiseen vaikuttavat monet erilaiset seikat. Ystävyysuhteet ovat tärkeässä roolissa, toiminnan avoimuus sekä maantieteelliset seikat vaikuttavat nuorten osallistumiseen vapaa-ajantoimintoihin. Nuorten osallistumiseen vaikuttavat myös erilaiset sosiaaliset ja kulttuuriset odotukset. Käyttäytymisnormit, jotka liittyvät siihen minkälaisiasta käyttäytymistä yksilöltä ja ryhmältä odotetaan tietyssä ympäristössä. (Määttä & Tolonen 2011, 115)

Pienryhmätoimintaan osallistuessa osalliset peilaavat omaa osallisuuttaan ja näin ollen myös omaa minäkuvaansa. Tyttöryhmän jäsenetkin kävivät kamppailua osallisuutensa kanssa, joka näkyi varsinkin yhden tytön kohdalla. Tyttö oli aktiivinen ensimmäisissä palaverieissa, mutta itse lauantai-illan toteutus vaiheessa hän vetäytyi ja osallistuminen oli vähäistä. Illan päätteeksi juttelin tytön kanssa ja hän oli itsekkin silmiinpistävän pahoillaan omasta osallisuuden lopahtamisestaan. Hän tiedosti tilanteen ja kertoi, ettei halunnut osallistua liikaa, koska tällöin se saattaisi hänet yli-innokkaaseen rooliin nuorten keskuudessa ja sitä hän ei halunnut. Hän kuitenkin tiedosti tilanteen ja kävikin sisäistä dialogia, joka oli hänen aikuistumisensa kannalta tärkeää. Hän myös peilasi loppupalaverissa omaa osallistumistaan kovin kriittisesti. Tyttö kävi läpi niin sanotun identiteettikriisin, joka vaati häntä pohtimaan sosiaalista minäänsä. Siirtyessään uuteen elämäntilanteeseen hän saattaa pyrkiä tietoisesti jättämään vanhan sosiaalisen minänsä (Muhonen 2009, 13).

Myös Walkers-talolla kauan käyneiden tyttöjen porukka kävi kamppailua oman osallisuutensa kanssa. Tytöt eivät olleet halukkaita osallistumaan illan suunnitteluun ja itse illassakin he toivat selkeästi esille, etteivät pitäneet illasta. Heidän osallistumattomuuteen on voinut vaikuttaa moni muukin seikka, kuten kulttuurilliset ja normeihin liittyvät tekijät, joita en ohjaajana ole havainnut tai pystynyt tämän tutkimuksen puitteissa kartoittamaan.

Osallistumisen esteenä voi myös usein olla, ettei nuoria ole pyydetty mukaan toimintaan (Määttä

& Tolonen 2011, 122). Tähän tahdoinkin kiinnittää huomiota projektin toteutuksessa. Pyrin pitämään toiminnan avoimena ja kyselin tyttöjä henkilökohtaisesti mukaan toimintaan. Myös illassa kerätyssä palautteessa kysyin olisivatko tytöt kiinnostuneita olemaan mukana toiminnassa jatkossa, ja vastauksista 13/31 olikin kiinnostuneita jatkossa olemaan mukana. Näin toimintaan mukaan lähtemisen kynnyksiä madallettiin ja sen avoimuuskin parani.

Osallistumisen esteeksi nuorten vapaa-ajan toimintoihin Määttä ja Tolonen nostavat myös maantieteelliset syyt (Määttä & Tolonen 2011, 113). Tyttöjen lauantai-illan palautteesta käy ilmi, että nuoria saapui paikalle monesta eri kunnasta ja monilta eri alueilta. Hyrylästä, Keravalta, Vantaalta, Espoosta ja eri puolilta Helsinkiä. Myös tämä tuo haasteensa osallistumiseen. Ohjaajina usein vaadimme nuorilta osallistumista meidän tavallamme. Kun nuoret tässäkin tapauksessa hoisivat osallistumisensa omilla kanavillaan kuten luultavasti internetissä, tämä mahdollistaa osallistumisen myös yli kuntarajojen. Kerron nuorten tavoista vaikuttaa ja osallistua seuraavissa kappaleissa.

6.3. Osallisuuden kokemusten merkitys

Osallistumisen yhteisölliseen toimintaan ja sen kautta vaikuttaminen, tukee nuoren kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi (Nivala 2007, 203). Näin ollen tämä osallisuus peilautuu myös yhteiskunnallisella tasolla ja tämä on nuorisotyön

ydintä. Osallistaa nuoret omaan elämään ja sen vaikutuspiirissä olevien asioiden vaikuttamiseen, ja sitä kautta kasvattaa heitä aktiivisia yhteiskunnanjäseniä. Nuorisolaissa (72/2006) osallistumisella tarkoitetaan ”nuorten mahdollisuutta osallistua paikallista nuorisotyötä sekä nuorisopolitiikkaa koskevien asioiden valmisteluun”, minkä lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. Nuorten osallisuus edistää demokratian toteutumista, oppimista sekä psykologistakasvua. (Hoikkala 2007, 219) Nuorille onkin taattava mahdollisuus osallistua ja aktiivisesti pyrittävä innostamaan heitä siihen. Mutta teemmekö tätä omilla ehdoillamme vai nuorten ehdoilla?

Tyttöjentoimintaryhmän jäsenet pääsivät osallistumaan ja järjestämään omalle yhteisölleen toimintaa. Kyselin tytöiltä heidän osallisuuden kokemuksestaan tyttöjen lauantain jälkeen järjestetyssä palaverissa. Haastattelin tyttöjä ja kyselin miten he olivat kokeneet oman osallisuutensa toimintaan ja mitkä seikat siihen vaikuttivat. Haastattelu tilannetta vaikeutti tyttöjen levottomuus ja kyvyttömyys jostain syystä keskittyä tilanteeseen. Kuitenkin toimintaryhmän kuudesta jäsenestä neljä koki osallistuneensa ja olleensa hyvin mukana tuottamassa sisältöä ja toimineensa aktiivisesti mukana ryhmässä.

Lauantai-illan palautteessa kysyin iltaan osallistuneilta, olisivatko he kiinnostuneita olemaan jatkossa mukana toteuttamassa tällaista toimintaa. 35 vastauksesta 13 oli kiinnostunut olemaan jatkossa mukana toimintaa toteuttamassa. Keräsin myös leffaa katsomaan jääneiltä tytöiltä nimiä ylös, ketkä

halusivat liittyä toimintaryhmään, antaisin nämä nimet toimintaryhmälle ja kehottaisin heitä ottamaan tyttöihin yhteyttä. Nuoret osallistuvat aktiivisimmin toimintaan, joka on heistä itsestään lähtöisin ja tämän takia on tärkeää mahdollistaa nuorten oma tekeminen (Määttä & Tolonen 2011, 107).

Nuoret tahtovat osallistua toimintaan, mutta eivät liittyä jäseneksi tämä käy ilmi nuorten vapaa-aikatutkimuksesta 2009 (Määttä & Tolonen 2011, 114). Tämän takia toimintaryhmän tavoite oli pyrkiä pysymään avoimena toimintana ja kynnys osallistumiseen nuoren omalla panoksella oli mahdollista. Tällainen sitoutumaton osallistumiskulttuuri on haaste nuorten vapaa-ajan palveluiden tarjoajille (Määttä & Tolonen 2011, 114). Se vaatii ohjaajalta välillä epätietoisuudessa vaeltamista ja luottamista nuoriin ja heiden tapansa toimia. Tyttöjen lauantai-illan tapauksessa moni tyttö, joka ei ollut osallistunut yhteenkään suunnittelu palaveriin, osallistui kuitenkin itse lauantai-illan toteutukseen. He olivat leiponeet, tai toivat mukanaan dvd-leffoja äänestykseen. Nuoret osallistuivat toimintaan siis omalla tavallaan ja kokivat osallisuutta illan toteutuksesta. Juuri osallisuuden tunteen saavuttaminen onkin aktiivisen kansalaisuuden kasvamisen avaimia ja nuorisotyön ydintä. Annammeko siis nuorten parissa työskennellessämme tilaa nuorille osallistua omalla panoksellaan vai vaadimmeko sitoutumista ja samalla suljemme nuoret toiminnan ulkopuolelle?

6.4. Nuorten omat osallistumisen tavat ja kanavat

Nuorisotutkijat ovat korostaneet digitaalisen median merkitystä nuorille, jotka ovat eläneet elämänsä erilaisissa virtuaalisissa verkoissa. Media ja virtuaalimaailma ovat nuorten vapaa-ajan vaikuttamiskenttä ja kanava, jossa nuori kuuluu erilaisiin yhteisöihin. (Kotilainen & Rantala 2008, 51)

Osallistumista toimintaryhmään tapahtuikin myös muilla tavoilla kuin toimintaryhmän palaverissa. Lauantai-illan tiedotus tapahtui jossain muualla kuin Walkkers-talolla. Kuten kerroin olin itse kipeänä enkä voinut patistaa nuoria asettamaan esille mainoksia, josita olimme palaverissa sopineet. Lauantai-illasta ei siis ollut tiedotettu käytännössä missään muualla kuin muutamaa päivää aikaisemmin Walkkers-talon seinällä, mutta silti tapahtuma tavoitti yli 70 kävijää. Tämä kertoo siitä, että tiedotusta on tapahtunut jossain muualla. Nuoret pitävätkin yhteyttä ystäviinsä ja viettävät paljon aikaa sosiaalisessa mediassa (Määttä & Tolonen 2011, 103)

Media onkin nykyään nähtävä nuorten kulttuuriseksi kentäksi toimia, jossa he rakentavat identiteettiään kansalaisina (Kotilainen & Rantala 2008, 125) Herää kysymys, annammeko nuorille tilaa toimia omalla tavallaan, omassa ympäristössään? Tuemmeko nuoriso-ohjaajina osallisuutta ja rajoitamme sitä? Näitä kysymyksiä tulisi jokaisen nuorten parissa työskentelevän pysähtyä miettimään. Mediassa vaikuttamisella nuoret kasvattavat aktiivisen kansalaisuutensa taitoja toimia ja

vaikuttaa, osallisina omissa yhteisöissään (Kotilainen & Rantala 2008, 132).

Palautelomakkeeseen olisin jälkeempäin lisännyt myös kysymyksen ”mistä sait tiedon tapahtumasta”? Kuitenkin usein nuoret osallistuvat toimintaan ystävien vetäminä. Virtuaalimaailmassa tapahtuva yhteistoiminta voi kasvaa huikkeisiin mittakaavoihin. (Määttä & Tolonen 2011, 107) Tämä on näkynyt mediassa esilläkin oleissa nuorten järjestämistä ”facebook” tapahtumista, jotka ovat keränneet nuoria paljon paikalle. Kesällä nuoret kokoontuivat esimerkiksi Helsingin Alppi-puistossa, johon oli elokuunlopussa kokoontunut facebook kutsuje avulla nuorten toimesta satoja nuoria. seurauksena moni nuori oli kuitenkin joutunut ryöstön kohteeksi. Yleensä tällaiset tapahtumat ovat tulleet aikuisille yllätyksenä, emmekä nuorisotyössä ole pystyneet niihin vastaamaan. Nuoret pitävät yhteyttä ystäviinsä internetissä sekä solmivat siellä myös uusia ystävyysuhteita (Määttä & Tolonen 2011, 42) Miten me nuorisohjaajina voisimme hyödyntää, tätä nuorten kenttää toimia ja tukea nuoria toimimaan ja vaikuttamaan omalla tavallaan?

Kuinka voisimme nuorisotyössä hyödyntää tätä nuorten osallistumiskanavaa ja antaa nuorille enemmän tilaa toteuttaa osallistumista omalla tavallaan? Me aikuiset usein arvotammekin nuorten toimintaa, niin että aikuisten organisoima toiminta on nuoria rakentavaa ja kasvattavaa, kuitenkin nuoret osallistuvat toimintaan, jossa he kokevat jäsenyyttä (Määttä & Tolonen 2011, 142) Samalla kuitenkin suljemme nuorten oman tavan vaikuttaa ja osallistua. Kritisoimmeko liian helposti nuorten ”hengaamista”

turhana toimintona, vaikka juuri sielä nuorten jäsenyys ja osallisuus saavuttaa huippunsa, omassa ympäristössään. Ja sulkevatko nuoret meidet kasvattajat juuri tämän arvostelun takia ulos omista osallistumisen kentiltään? Nuoruusiän kehitys ja nuorten omaehtoinen toiminta yhteisönsä jäsenenä merkitsee yksilön itsensä kehittymistä ja kasvua yhteiskunnanjäseneksi (Nivala 2007, 106). Toimintaryhmä ei tiedoittanut tyttöjen lauantai illasta minun tavallani, vaan omalla tavallaan. Ryhmä ei kuitenkaan kertonut minulle tavastaan tiedottaa vaan vakuuttelivat hoitavansa asian. Vaikuttiko tähän tiedon eväämiseen valmiin mallin tarjoaminen tytöille tiedotuksen hoidosta? Olinko samanaikaisesti myös uhmannut osallisuusasetelmaa, koska odotin nuorten toimivan minun tavallani ja aiheuttiko tämä myös nuorten sulkemisen minut ohjaajana ulkopuolelle toiminnastaan? Toimintaryhmässä ohjaajina saavuttamamme jäsenyys ei pätenyt tiedotusasiassa, koska nuorilla oli selkeästi oma kenttensä toimia, johon minulla ei ollut osallisuutta.

6.5. Tyttötyö sosiaalisen vahvistamisen käytäntönä

Tyttötyö, ja tyttöryhmät ovat sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä (Honkasalo 2009). Tavoitteeni oli siis osallistaa tytöt tuottamaan itselleen tyttötyötä, joka muotoutuisi tyttöjen omista tarpeista lähtöisin olevaksi. Se olisi nuorista itsestään lähtöisin ja halusinkin palautelomakkeessa kysyä tytöiltä lauantai-illan sisällön tarpeellisuudesta ja sisällöstä yleensä. Palautekyselyn tuloksista kävikin ilmi, että tytöt toivoivat lisää sisältöä ja esitin tämän

tarpeen toimintaryhmälle. He pitivät hyvänä ideana pyytää tyttöjen-taltoa tuottamaan sisältöä tuleviin lauantai-iltoihin tyttöjen itse valitsemasta sosiaalisen vahvistamisen teemasta, joka olisi heiden mielestään alueelle tarpeellinen. Olin iloinen saadusta palautteesta ja näin säilyttäisimme nuorten osallisuuden ja saamme kehitettyä tyttöjen lauantaita eteenpäin vastaamaan yhä paremmin sosiaalisen vahvistamisen muotoineen ympäristön tarpeisiin.

Palautelomakkeessa kysyin tyttötyön tarpeellisuudesta ”Kampin nuorille”. Tähän kysymykseen en saanut selkeitä vastauksia, koska monet eivät olleet ymmärtäneet kysymystä. Sana tyttötyö, oli itselle selkeä, mutten huomioinut, että nuoret eivät välttämättä ymmärrä sen merkitystä. Kuitenkin lomakkeen muista kohdista nousi esille tyttötyön tarpeellisuus ja tytöt olivatkin kokeneet tyttöjen lauantai-illat hyvänä käytäntönä.

Palautelomakkeista nousi esille tyttötyön tarpeellisuus. 24 palautelomakkeessa nuoret nostivat esille asioita joihin tytöt tarvitsisivat tukea. Esimerkiksi itsetunto nousi esiin kuudessa vastauksessa. Avoin vastaussarake oli mahdollistanut myös lyhyen vastauksen, joten monista lapuista löytyikin vastaus ”kaikkeen” tai ”monenlaisiin”, mutta tästä voimme kuitenkin päätellä, että nuoret pitivät tyttötyötä tarpeellisena, koska kokivat tytöillä olevan monenlaisia ongelmia, joihin he kaipaisivat tukea. Muina teemoja tuentarpeen kohteiksi tytöt nostivat: opiskeluun, parisuhteisiin, seksuaalisuuteen sekä mielenterveyteen liittyvät asiat.

Lomakkeessa pyydettiin nuoria arvioimaan illan onnistumista asteikolla 1-5 ja ilta saikin keskiarvoksi 4,06, joten koen sen palvelleen hyvin nuorten odotuksia ja tarpeita.

6.6. Tyttötyö syrjäytymisen ehkäisyn työvälineenä

Syrjäytymisriskit ovat korkeimmillaan nivelvaiheissa. Kevään 2010 toisen asteen yhteishaussa peruskoulun päättäneistä jätti hakematta 2% (Lundbom & Herranen 2011, 7)

Niin kuin olen jo aikaisemmin todennut on asemanseudun ympäristö on haasteellista seutua ja nuoria saapuu sinne yli kuntarajojen. Nuorten taustoilla on erilaisia haasteita ja voisi kuvata syrjäytymisriskin olevan korkealla. Palautteessa kävikin ilmi, että nuoria saapui iltaan hyvin laajalta alueelta. Hyrylästä, Keravalta, Vantaalta, Espoosta ja eri puolilta Helsinkiä.

Tyttöjen lauantain palautekyselyyn vastanneista tytöistä 22/30 kertoi olevansa peruskoulussa. Ikähaarukka kävijöiden välillä oli 12-16, eniten kuitenkin oli 16 vuotiaita tyttöjä, joita oli 11/30. Tämä kertoo tyttöjen lauantai-illan tavoittaneen juuri nivelvaiheen tyttöjä, joiden sosiaalinen vahvistaminen onkin syrjäytymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää ottaen huomioon asemanseudun ympäristöön hakeutuvien nuorten taustat ja syyt hengailuun asemanseudulla. Tytöt pohtivat jatkokoulutusmahdollisuuksia ja voisivat mahdollisesti vertaistuellisesti keskustella näistä

mahdollisuuksista tulevissa tyttöjen lauantai-illoissa. Tämän seikan voisi huomioida jatkossa valittaessa sosiaalisen vahvistamisen käytänteitä lauantai-iltojen sisältöihin.

Seuraavaan tyttöjen lauantai-illan palaute lomakkeeseen lisäisin myös kysymyksen ”kuinka usein vietät aikaa kampin alueella” näin saamme paremmin kartoitettua, ketä ilta tavoittaa. Ohjaajana törmäsin illassa moniin minulle uusiin kasvoihin ja olisi ollut mielenkiintoista tietää, tulivatko tytöt iltaan kaverin kutsumina vai hengailivatko he muutenkin Kampin alueella ja tyttöjen lauantai-ilta madalsi kynnystä saapua Walkkers- talolle. Molemmat edellä mainituista pitävät varmasti osittain paikkansa, mutta nyt voimme vain arvailla. Tyttöjen lauantai-ilta oli vasta pilotti kokeilu, joten nämä seikat tulen huomioimaan tulevissa lauantai-iltojen suunniteluissa.

6.7. Tyttötyö monikulttuurisen nuorisotyön menetelmänä

Nuorisotyötä kehitettäessä on yhä tärkeämpää kasvattaa myöskulttuurisensitiivistä otetta (Hoikkala & Sell 2007, 543).

Työskennellessäni asemanseudun nuorisotyössä olin pitänyt tyttötyötä tarpeellisena ja sen varaan koko opinnäytetyöni lähtikin rakentumaan. Monikulttuuristen nuorten osallistumiseen vaikuttaa kokemus tuntea itsensä tervetulleeksi nuorisotoimintaa omana itsenään (Harinen, Honkasalo, Souto & Suurpää 2009, 214).

Tyttöjen lauantai- ilta tavoitti paljon nuoria ja tavoitimme myös monikulttuurisia tyttöjä, joita olimme halunneetkin tavoittaa osana asemanseudun monikulttuurisuuteen painottuvaa nuorisotyötä. Kampin ja asemanseudun ympäristössä viettää aikaansa paljon monikulttuurisen taustan omaavia tyttöjä, jotka eivät käy talolla. Kohdennettu tyttötyö mahdollistikin myös eri kulttuurien saapumisen talolle. Monikulttuurisuus on asemanseudun nuorisotyön tärkeä teema ja päämäärä on tavoittaa myös maahanmuuttajataustaisia nuoria.

Usein emme saa palautetta osallistumattomilta nuorilta, vaikka sieltä saatu palaute olisi toiminnan kehittämisen kannalta ensiarvoisen tärkeää (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 133). Walkers-talo, ei ole tavoittanut paljon monikulttuurisia tyttöjä, joita kuitenkin alueella viettää aikaansa. Tyttöjen lauantai-ilta mahdollisti myös monikulttuuristen nuorten tyttöjen tavoittamisen, joka näkyi heiden runsaalla osallistumismäärällään. Monikulttuuristen nuorten osallistumisen vaikuttaa kokemus tuntea itsensä tervetulleeksi nuorisotoimintaan omana itsenään (Harinen, Honkasalo, Souto & Suurpää 2009, 214).

6.8. Kehittämisehdotukset

6.8.1. Tyttötyöntekijä

Tyttöjen lauantaista syntyi hyvä sosiaalisen vahvistamisen käytäntö osaksi asemanseudun nuorisotyötä. Sitä on suunniteltava, kehitettävä

aktiivisesti vastaamaan yhä paremmin ja paremmin haasteisiin, joita asemanseutu kantaa mukanaan. Nuorten osallisuus on tyttöjen lauantain avain ja näin se pyrkii myös kasvattamaan nuoria aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Osallisuus oman yhteisönsä asioihin luo osallisuutta myös koko yhteiskuntaa koskeviin asioihin.

Toimiakseen toimintaryhmä ja tyttötyö asemanseudulla tarvitsee aktiivista aikuisten paneutumista asiaan. Osallisuutta voidaan hahmottaa empaattisella ja kuuntelevan työtteen avulla (Honkasalo ym. 2011, 212). Tämän takia pidän projektin jatkumisen kannalta tärkeänä, että ohjaaja ei osallistu vain palavereihin vaan myös nuorten arkipäivän elämään. Monet nuorisoprojektit menettävät osallisuusasetelman jo siinä vaiheessa, kun niitä ohjataan ylhäältä päin ilman nuorten osallisuutta jo suunnitteluvaiheessa.

Tyttötyöntekijä voisi mahdollisesti työskennellä muutamana tai vain yhtenä päivänä viikossa osana perustalotyötä ja olisi näin mukana nuorten arkielämässä ja pyrkisi aktiivisella läsnäolemisella ja kuuntelemisella osallistamaan tyttöjä tuottamaan itse sosiaalisen vahvistamisen käytänteitä oman alueensa nuorille. Tyttötyöntekijä olisi sovellettavissa nuorisotalotyöhön ja varsinkin nuorisotalon työyhteisöihin, jotka ovat muuten mies-ohjaaja voittoisia. Tytöt pystyvät luottamaan ja lähestymään paremmin naistyöntekijää, varsinkin jos hän on vain heitä varten. Tyttötyöntekijä luo tytöille tunteen, että hän on heitä varten olemassa ja lähtökohdat luottamukselle ja osallistumiselle ovat jo hyvät. Tyttötyöntekijä mahdollistaa myös

monikulttuuristen tyttöjen kohtaamisen ja tyttöjen ongelmiin varhaisen puuttumisen ja palveluihin ohjaamisen. Tyttötyöntekijä voisi toimia aktiivisesti yhteistyössä Tyttöjen Talon ja muiden aktiivisten tyttötyöntekijöiden kanssa. Sama tyttötyöntekijä voisi toimia monella eri nuorisotalolla samaan aikaan, vastata tietyn alueen tyttötyöstä ja toimia tyttöjä sosiaalisesti vahvistaen ja uusia menetelmiä kehittäen.

6.8.2. Tyttöjen lauantai-illan kehittämisideat

Sosiaalisen vahvistamisen käytänteiden lisääminen tyttöjen lauantai-iltoihin

Kehittämisideoina nousi myös tarve enemmän ohjatulle toiminnalle. Tätä olin odottanutkin. Tulevaisuudessa toimintaryhmä vastaisi tähän tarpeeseen ja kasvatuksellista sisältöä saataisiin tuotettua enemmän, kuitenkin niin, että tarve olisi nuorista lähtöisin ja näin kunnioittaisimme myös Walkersin toimintaperiaatteita. Toimintaryhmä tarttuikin tähän haasteeseen ja päätti jatkossa pyytää Tyttöjen Taloa tuottamaan sisältöä tyttöjen lauantai-iltoihin tyttöjen valitsemasta teemasta.

Monikulttuurisuuden huomioiminen

Tyttöjen lauantai-ilta tavoitti monikulttuurisia tyttöjä, joten se madalsi myös heiden osallistumisen kynnystään Walkers-talon toimintaan. Mielestäni käytäntö siis vastaa omalta osaltaan monikulttuuristen tyttöjen tarpeeseen ja sitä tulisikin jatkossa kehittää. Kun saamme osallistettua monikulttuurisia tyttöjä mukaan toimintaan, he

vetävät mukaan oman sosiaalisen verkostonsa kautta myös muita monikulttuurisia tyttöjä ja kontaktiemme määrä alueella hengaileviin monikulttuurisiin tyttöihin kasvaa.

Nivelvaiheen huomioiminen vertaistuellisin menetelmin

Iltaa voisi pyrkiä viemään eteenpäin vastaamaan myös ammatinvalintaan ja peruskoulun jälkeiseen elämään liittyviin kysymyksiin vastaamiseen. Mahdollisesti vertaistuellisesti sen käsittely olisi mielestäni paras ja vaikuttavin menetelmä tässä ympäristössä. Voisin kerätä taas illasta palautteen, jossa pyrkisin kartoittamaan mahdolliset jatkokoulutukseen liittyvät kysymykset ja pyrkiä osallistamaan tytöt tuottamaan keväämmällä toisilleen lauantai-illan liittyen tähän teemaan. Tämä voisi palvella tyttöjen lauantai tavoittamia yhdeksäsluokkalaisia ja olla keino toteuttaa syrjäytymisen ehkäisyä asemanseudun alueella. Voisimme osallistaa ”kovis” tytön kertomaan omasta nykyisestä koulupaikastaan, ja näin toisimme myös positiivista kuvaa opiskelusta nuorten keskuuteen asemanseudun ympäristöön, jossa koulun keskeyttämisen riski voi olla suurehko. Hyödyntäisimme katu-uskottavuutta nauttivan tytön vaikutusta omaan yhteisöönsä ja loisimme positiivisempia ”roolimalleja”.

LÄHTEET

JULKAISUT

Anttonen, Erja 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistyössä ja nuorisotoiminnassa. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja C oppimateriaaleja.

Cantell, Matti (toim.) 2000. Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja. Helsinki: LK Kirjat / Lasten Keskus.

Harinen, Päivi & Honkasalo, Veronika & Souto, Anne-Mari & Suurpää, Leena 2009. Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Helsinki: Hakapaino.

Harju Aaro 2003. Yhteisellä asialla, Kansalaisitoiminta ja sen haasteet. Vantaa: kansanvalistuseura.

Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Honkapaino Oy.

Honkasalo, Veronika 2011. Tyttöjen kesken. Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Unigrafia.

Honkasalo, Veronika & Kiilakoski, Tommi & Kivijärvi, Antti 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Helsinki: Unigrafia.

Hyyppä, Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöistä, Jyväskylä: PS-kustannus.

Ilves, Kirsi 1998. Stadi ja sen nuoret. Nuorisotyötä Helsingissä 1948-1997. Helsinki: Oy Edita Ab.

Jauhiainen, Riitta & Eskola, Marjatta 1994. Ryhmäilmiö. Porvoo: WSOY.

Kemppinen, Pertti 1999. Nuoriso 2000. Nuorisotyön käsikirja. 1.painos. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.

Komonen, Katja & Suurpää, Leena & Söderlund Markus (toim.) 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino.

Kotilainen, Sirkku & Rantala, Leena 2008. Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus. Helsinki: Hakapaino.

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Osuuskunta vastapaino.

Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu - HUMAK. Sarja C. Oppimateriaaleja 24.

Muhonen, Jyrki & Lallukka, Kirsi & Turtiainen Pekka 2009. Pienryhmätoiminta lasten ja nuorten ehkäisevän työn menetelmänä. Jyväskylä: YAD Youth Against Drugs ry.

Myllyniemi, Sami 2009. Aika vapaalla. Nuorten vapaa-aikatutkimus 2009. Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto ja Nuorisoasiain neuvottelukunta.

Määttä, Mirja & Tolonen, Tarja (toim.) 2011. Annettu, otettu, itse tehty. Nuorten vapaa-aika tänään. Helsinki: Hakapaino.

Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.) 2007. Nuorisokasvatuksen teoria - perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Nuorten Yhteiskuntatakuu 2013. Työ- ja elinkeinoministeriö. Työllisyys- ja yrittäjyysosasto Raportti.

Ojanen, Karoliina & Mulari, Heta & Aaltonen, Sanna (toim.) 2011. Entäs tytöt. Tampere: Osuuskunta vastapaino.

Purjo, Timo & Kuusela, Jani 2009. Tappelusta jutteluun, nuoren kohtaamisen taito. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Raitakari, Suvi & Virokannas, Elina (toim.) 2009. Nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Puheenvuoroja asiantuntijuudesta, käytännöistä ja kohtaamisista. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry.

Salasuo, Mikko 2007. Nuorisotyön ytimissä. Kaleidoskooppi pääkaupunkiseudun nuorisotyöhön ja käytäntöihin. Nuorisotutkimusverkosto /Nuorisotutkimusseura, julkaisu 81. Helsinki: Yliopistopaino

STAKESin kouluterveyskysely 2013.

Tilastokeskus. Työvoimatutkimus 2010.

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina, 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi

JULKAISEMATTOMAT

Vastaranta, Johanna 2008. Sukupuolisensitiivinen tyttötyö tyttöjen talolla. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Pro gradu -tutkielma.

Lehto, Heli & Lauri, Eeva 2010. Tytöt taloilla. Näkökulmia sukupuolisensitiiviseen tyttötyöhön nuorisotaloilla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

SÄHKÖISET LÄHTEET

Kriminaalihuollon tukisäätiö, Jenginuorten rikosentorjuntahankkeen taustaraportti <http://www.krimi.fi/AINEISTO/jenginuoriraportti.pdf> viitattu 25.11.2013

Nuorisoasiankeskus
http://www.hel.fi/wps/portal/Nuorisoasiainkeskus/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CO NTEXT viitattu 25.11.2013

Nuorisolaki
<http://www.finlex.fi/fi/> viitattu 25.11.2013

Nuorten yhteiskuntatakuu 2013/ Työ- ja elinkeinoministeriö
http://www.tem.fi/files/32290/TEMrap_8_2012.pdf viitattu 25.11.2013

Opetusministeriö
http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2006/3/uusi_nuorisolaki_voimaan?lang=fi
viitattu 25.11.2013

Paavilainen Reetta, Helsingin sanomien artikkeli, Facebook bileiden nuoria ryösteltiin alppipuistossa.
<http://www.hs.fi/kaupunki/a1380340941884> viitattu 25.11.2013

Sirpa Taini, Hengailun maantiede ja nuorisotutkimuksen eettiset ongelmat
http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?lan=1&page_id=296 viitattu 25.11.2013

Tyttöjen Talo Helsinki
<http://www.tyttojentalo.fi/fi/yleista/> viitattu 25.11.2013

Walkers- talo Helsinki
<http://www.asemanlapset.fi/articles/531/> viitattu 25.11.2013

LIITTEET

Liite1

TYTTÖJEN-LAUANTAIN PALAUTEKYSELY

Teen opinnäytetyötä tyttötyöstä sosiaalisen vahvistamisen muotona ja osallisuuden lisäämisen työvälineenä Helsingin nuorisoasiainkeskuksen asemanseudun nuorisotyössä. Palaute tyttöjen-lauantaista on osa opinnäytetyötäni. **MIELIPITEESI ON TÄRKEÄ!**

Ikäsi: _

Asinpaikka (postinumero): _

Tällä hetkellä opiskelen/työskentelen (missä?): _____

Mitä mieltä olit tyttöjen-lauantaista?

Mitä mieltä olit tyttöjen-lauantain sisällöstä?

Miten kehittäisit sitä?

Koitko saavasi vaikuttaa illan suunnitteluun?

Osallistuitko suunnitteluun? Kyllä Ei Miksi?

Koetko tyttötyön tarpeellisena "Kampin nuorille"? Kyllä Ei En osaa sanoa Miksi?

Minkälaisiin ongelmiin mielestäsi tytöt tarvitsevat tukea?

Millaista tyttötyön tulisi olla?

Oletko itse kiinnostunut olemaan mukana toteuttamassa tyttötyötä Kampin alueella?

Vastasiko tapahtuma odotuksiasi?

Ei alkuunkaan 1 2 3 4 5 Täysin

SUURI KIITOS OSALLISTUMISESTASI KYSELYYN JA MUKAVAA SYKSYÄ!

Liite 2

Tietovisa (Powerpoint esitys)

Työt, missä? Milloin?

Mitä?

Koska naiset saivat äänioikeuden Suomessa?

- A 1960
- B 1882
- C 1906

Mihin näistä kysymyksistä saan apua tyttöjen talolta?

- A Seksuaalineuvonta
- B Harrastustoiminta
- C Tukea kriisitilanteissa ja mieltä askarruttavissa asioissa

Onko meikki merkki Lorea´l Suomalainen?

- A Kyllä
- B Ei

Kuka oli miss Suomi vuonna 2000?

- A Suvi miinala
- B Mira Salo
- C Essi pöysti

Miten voin vaikuttaa oman ajanviettoalueeni viihtyvyyteen?

- A Teen aloitteen Ruuti.net sivuston kautta
- B Keskustelen ideastani alueen nuorisotyöntekijöiden kanssa
- C Teen aloitteen Mol.fi sivuston kautta

Kuka suomalainen voitti miss universum kisan vuonna 1952?

- A Armi kuusela
- B Lola Odusoca
- C Sirpa Kuusinen

Vuonna 1941 ei kruunattu Miss Suomea vaan mikä?

- A. Miss Ruuvimeisselitär
- B. Miss Kultaiset Kiharat
- C. Miss Messuhalli

Miten voisitte vaikuttaa Kampin alueen tyttöjen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja yhteisöllisyyteen?

Tämä on avoin kysymys, miettikää vastauksenne ryhmässä
HUOM!!! Parhaalle vastaukselle luvassa erikoispalkinto!!